

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Na osnovi članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O STOČARSTVU

Proglašavam Zakon o stočarstvu, koji je donio Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske na sjednici 18. lipnja 1997.

Broj: 081-97-1065/1
Zagreb, 26. lipnja 1997.

Predsjednik
Republike Hrvatske
dr. Franjo Tuđman, v. r.

ZAKON

O STOČARSTVU

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju uzgoj i proizvodnja uzgojno valjanih životinja, oplođivanje domaćih životinja, trgovina uzgojno valjanim životinjama, zoohigijenski uvjeti držanja domaćih životinja, zaštita okoliša u uzgoju i iskorištavanju domaćih životinja, kakvoća stočne hrane i proizvoda životinjskog podrijetla, ustroj i provedba uzgoja uzgojno valjanih životinja i druga pitanja važna za učinkovitost i promicanje stočarstva.

(2) Odredbe ovoga Zakona odnose se na uzgoj goveda, svinja, koza, ovaca, konja, magaraca, kunića, peradi, pčela i drugih vrsta životinja koje imaju gospodarsku namjenu (u daljnjem tekstu: domaće životinje).

Članak 2.

U ovom Zakonu u uporabi su nazivi s ovim značenjima:

- Stočarstvo je grana poljoprivrede koja se bavi uzgojem i držanjem domaćih životinja za gospodarsko iskorištavanje.
- Uzgojno valjana životinja umatičena je ili upisana domaća životinja te matično jato peradi i to:
  - umatičena životinja domaća je životinja čiste pasmine, poznatog podrijetla, uvedena u matičnu knjigu,
  - upisana životinja domaća je životinja čiste pasmine ili križana, poznatog podrijetla ili odabrana životinja s poznatim podrijetlom jednog roditelja te uvedena u uzgojni upisnik,

- matično jato jest jato peradi čistih pasmina ili hibrida uvedeno u središnji popis matičnih jata.

3. Matica pčela rasplodna je ženka u pčelinjoj zajednici.
4. Roj je pčelinja zajednica izvan košnice nastala prirodnom diobom.
5. Soj je uža skupina životinja unutar pasmine sličnih nasljednih osobina.
6. Natprosječna životinja jest umatičena uzgojno valjana životinja koja je prema nasljednim osobinama iznad prosjeka uzgoja kojem pripada.
7. Uzgoj stoke sustav je genetskih i zootehničkih postupaka u izgradnji proizvodnih kapaciteta životinje.
8. Stvaranje uzgojno valjanih životinja skup je uzgojno-seleksijskih postupaka i mjera kojima se izgrađuje genetski vrijedna i u populaciji natprosječna životinja.
9. Uzgojni program skup je seleksijskih postupaka kojima se ostvaruje genetsko unapređivanje pojedinih vrsta i pasmina životinja.
10. Ispitivanje proizvodnosti postupak je utvrđivanja proizvodnosti životinja, uključujući kakvoću proizvoda, a cilj je procjena uzgojnih vrijednosti u usmjeravanje tehnologije njihova iskorištavanja.
11. Uzgojna vrijednost nasljedni je utjecaj životinje na genetsku vrijednost njezinih potomaka.
12. Testiranje je postupak procjene uzgojnih vrijednosti primjerenim metodama i tehnološko-tehničkim postupcima.
13. Test na vlastiti rast i razvoj (performance test) postupak je procjene uzgojne vrijednosti za osobine rasta i razvoja testirane jedinke.
14. Test po potomstvu (progeni test) postupak je procjene uzgojnih vrijednosti životinje na temelju podataka o proizvodnim osobinama potomaka.
15. Kontrolni test postupak je utvrđivanja učinkovitosti križanog uzgoja.
16. Križanje je sparivanje životinja različitih pasmina, sojeva i linija da bi se dobile proizvodno vrijednije životinje.
17. Licenciranje je uzgojna mjera odabira i ocjene rasplodnjaka za prirodni pripust.
18. Genetska manipulacija plansko je mijenjanje genoma pojedinih životinja.
19. Genetski materijal biološki je reproduksijski materijal (sjeme, jajne stanice i zameci).
20. Genetska raznolikost stupanj je učestalosti gena unutar vrste.
21. Hibrid je životinja dobivena sustavnim i smislenim postupcima križanja.
22. Proizvodna osobina gospodarski je važno i mjerljivo svojstvo životinje.
23. Rodovnik je potvrda o podrijetlu i proizvodnim svojstvima (pedigree) matičnih životinja.
24. Potvrda o podrijetlu isprava je o podrijetlu životinje u križanom uzgoju.

25. Matična knjiga jest knjiga koju vodi selekcijska služba (knjiga, popis, kartoteka, datoteka, ili neki drugi oblik bilježenja podataka), o matičnim životinjama iz programa uzgoja čiste pasmine, da bi se te životinje mogle identificirati te da bi se moglo dokazivati podrijetlo i proizvodnost tih životinja.
26. Uzgojni upisnik jest upisnik koji vodi selekcijska služba i uzgojna društva (knjiga, popis, kartoteka, datoteka ili neki drugi oblik bilježenja podataka) o životinjama iz programa križanja i odabranih životinja iz populacije, a da bi se one mogle identificirati te da bi se moglo dokazivati podrijetlo.
27. Središnji popis matičnih grla jest središnji skup svih podataka o uzgojno valjanim životinjama u Republici Hrvatskoj.
28. Središnji popis matičnih jata jest središnji skup svih podataka o matičnim jatima u Republici Hrvatskoj.
29. Zootehnika je sustav tehnološko-tehničkih postupaka u uzgoju i iskorištavanju životinja.
30. Izvorne pasmine jesu pasmine domaćih životinja stvorene na području Republike Hrvatske.
31. Deklaracija je potvrda o podrijetlu i vrijednosti proizvoda.
32. Uzgajivač je pravna ili fizička osoba koja je vlasnik uzgojno valjane životinje.
33. Uzgojno društvo jest pravna osoba koja predstavlja farmu ili više farmi koje u uzgoju koriste kombinacijske sposobnosti pasmina ili linija.
34. Udruga uzgajivača interesna je skupina uzgajivača, a cilj joj je promicanje učinkovitog uzgoja životinja sudjelovanjem u provođenju uzgojnog programa.
35. Ovlaštena ustanova pravna je osoba s ovlaštenjem za obavljanje određenih poslova iz ovoga Zakona.
36. Oplodna postaja izolirano je mjesto koje odgovara biološkim zahtjevima za oplodnju matica.

II. PROIZVODNJA I UZGOJ UZGOJNO VALJANIH ŽIVOTINJA

Članak 3.

- (1) Stvaranje uzgojno valjanih životinja provodi se prema uzgojnim programima za pojedine vrste i pasmine domaćih životinja.
- (2) Uzgojni programi obvezatni su za sve udruge, uzgajivače i druge sudionike stvaranja uzgojno valjanih životinja.
- (3) Uzgojne programe iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar poljoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: ministar).

Članak 4.

- (1) Uzgojno valjane životinje moraju biti trajno obilježene i uvedene u središnji popis matičnih grla.
- (2) Matično jato peradi vodi se u središnjem popisu matičnih jata.

(3) Način obilježivanja i upisa uzgojno valjanih životinja propisuje ministar.

Članak 5.

(1) Uzgojem uzgojno valjanih životinja mogu se baviti uzgajivači koji su upisani u upisnik uzgajivača uzgojno valjanih životinja.

(2) Upisnik uzgajivača uzgojno valjanih životinja vodi Hrvatski stočarsko selekcijski centar (u daljnjem tekstu: selekcijska služba).

(3) Sadržaj upisnika i prijave za upis iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 6.

(1) Proizvodnjom genetskog materijala te prijenosom zametaka mogu se baviti pravne osobe kojima Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) izda odobrenje.

(2) Odobrenje za poslove iz stavka 1. ovoga članka mogu dobiti pravne osobe koje imaju djelatnike odgovarajuće stručne spreme, posjeduju objekte i opremu te ispunjavaju propisane zootehničke i veterinarsko-zdravstvene uvjete.

(3) Pravne osobe koje proizvode sjeme moraju za dobivanje odobrenja posjedovati uz uvjete propisane stavkom 2. ovoga članka i muška uzgojno valjana rasplodna grla.

(4) Uvjete iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 7.

(1) Genetskim manipulacijama mogu se baviti znanstvene institucije kojima Ministarstvo izda odobrenje.

(2) Genetske manipulacije domaćim životinjama i nasljednom tvari domaćih životinja pod stalnom su kontrolom Ministarstva.

(3) Ako Ministarstvo utvrdi da dobiveni rezultati genetskih manipulacija domaćim životinjama i nasljednom tvari domaćih životinja ne osiguravaju uspješno gospodarsko iskorištavanje ili su nepovoljni za rast i razvitak organizma, tako dobiven proizvod odnosno organizam mora se uništiti uz nazočnost stočarske inspekcije.

(4) Kod postupka uništavanja iz stavka 3. ovoga članka obvezatno je vođenje zapisnika.

Članak 8.

(1) Uzgojna vrijednost uzgojno valjanih životinja te kakvoća križanih životinja procjenjuje se propisanim postupcima.

(2) Postupci procjene uzgojne vrijednosti i kakvoće križanih životinja kao i rezultati procjene javni su i dostupni svakom uzgajivaču.

(3) Procjene uzgojne vrijednosti i kakvoće križanih životinja obavlja stočarska selekcijska služba.

(4) Postupke procjena uzgojne vrijednosti i kakvoće križanih životinja iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 9.

- (1) Na uzgojno valjanim životinjama obavlja se ispitivanje uzgojno važnih osobina te njihova provjera (testiranje) na potomstvu.
- (2) Ispitivanje proizvodnosti i testiranje uzgojno valjanih životinja obavlja selekcijska služba propisanim postupcima.
- (3) Postupke ispitivanja i testiranja iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 10.

Uzgojno valjana perad može se proizvoditi samo od jaja koja potječu od peradi čistih pasmina i djedovskih matičnih jata.

Članak 11.

- (1) Matice pčela koje se stavljaju u prodaju moraju biti proizvedene na oplodnim postajama.
- (2) U prodaju se smiju stavljati samo matice sivih pčela.

Članak 12.

- (1) Izvorne i zaštićene pasmine i sojevi domaćih životinja nastalih na teritoriju Republike Hrvatske predstavljaju dio nacionalne biološke baštine.
- (2) Očuvanje i iskorištavanje pasmina i sojeva iz stavka 1. ovoga članka obavlja se prema posebnim programima za pojedine pasmine i sojeve.
- (3) Zaštita izvornih pasmina i sojeva ostvaruje se držanjem potrebitog broja životinja za održavanje uzgoja i čuvanjem njihova genetskog materijala.
- (4) Republika Hrvatska osigurava sredstva u državnom proračunu za zaštitu određenog uzgojno potrebitog broja domaćih životinja i genetskog materijala pojedinih pasmina i sojeva iz stavka 1. ovoga članka.
- (5) Popis izvornih i zaštićenih pasmina i sojeva domaćih životinja te potrebiti broj grla određuje ministar.

Članak 13.

- (1) Pasmine, sojevi i hibridi koji se uzgajaju u Republici Hrvatskoj vode se u posebnom upisniku.
- (2) Upisnik iz stavka 1. ovoga članka vodi Ministarstvo.
- (3) Prijave za priznavanje nove pasmine, soja i hibrida stvorenih posebnim uzgojnim programom u Republici Hrvatskoj ili svijetu podnose uzgajivači Povjerenstvu za priznavanje pasmina, sojeva i hibrida u Ministarstvu.
- (4) Povjerenstvo iz stavka 3. ovoga članka osniva rješenjem ministar.
- (5) Sadržaj prijave i postupak priznavanja propisuje ministar.
- (6) Priznati se mogu nove pasmine, sojevi i hibridi pošto se provede postupak priznavanja. Za priznate pasmine, sojeve i hibride Ministarstvo izdaje rješenje o upisu, koje se objavljuje u "Narodnim novinama".

III. OPLOĐIVANJE DOMAĆIH ŽIVOTINJA

Članak 14.

Oplođivanje domaćih životinja zootehnička je i zdravstvena mjera. Obavlja se umjetnim osjemenjivanjem i prirodnim pripustom.

Članak 15.

(1) Za umjetno osjemenjivanje smije se koristiti samo sjeme natprosječno valjanih rasplodnjaka potvrđenih testom na vlastiti rast i razvitak ili testovima na potomstvu, ovisno o dobi rasplodnjaka i stadiju testiranja, koji potječu od natprosječnih roditelja.

(2) U prirodnom pristupu smiju se koristiti uzgojno valjani rasplodnjaci koji potječu od natprosječno valjanih roditelja te zadovoljavaju uvjetima za ocjenu vanjštine grla i reprodukcijanskog stanja.

(3) Provjeru podrijetla i ocjenu vanjštine rasplodnjaka obavlja selekcijska služba, a reprodukcijansko stanje područna veterinarska služba.

(4) Ako u Republici Hrvatskoj nema dovoljno uzgojno valjanih rasplodnjaka neke pasmine određenih stavkom 2. ovoga članka, za prirodni se pristup mogu koristiti i odabrana (licencirana) grla u tipu te pasmine.

(5) Licenciranje rasplodnjaka obavlja Povjerenstvo sastavljeno od predstavnika županijske selekcijske i veterinarske službe te predstavnika županijskog i ureda Grada Zagreba nadležnog za poslove stočarstva (u daljnjem tekstu: županijski ured) i uzgajivača.

(6) Povjerenstvo iz stavka 5. ovoga članka imenuje županijski ured.

(7) Način rada Povjerenstva te postupak odabiranja grla iz stavka 5. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 16.

(1) Rasplodnjaci koji potječu od natprosječno valjanih roditelja namijenjeni korištenju putem umjetnog osjemenjivanja i prirodnog pripusta upisani su u središnji popis muških matičnih grla.

(2) Svi rasplodnjaci koji se koriste putem prirodnog pripusta upisani su u matičnu knjigu koju vodi selekcijska služba.

Članak 17.

Umjetno osjemenjivanje domaćih životinja mogu obavljati veterinari i veterinarski tehničari i uzgajivači na svojem stadu koji su osposobljeni za umjetno osjemenjivanje i raspoložu propisanom opremom i priborom.

Članak 18.

(1) Rasplodnjaci namijenjeni prirodnom pripustu smiju se koristiti samo na vlastitom stadu.

(2) Ako je obuhvat umjetnog osjemenjivanja na nekom uzgojnom području nedostatan da osigura uspješno oplođivanje, može se oplođivanje rasplodnjakom obavljati na većem broju stada.

(3) Županijski ured donosi odluku u svezi oplođivanja iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 19.

- (1) Rasplodnjaci koji se koriste putem umjetnog osjemenjivanja i prirodnog pripusta moraju biti pod stalnom zdravstvenom kontrolom nadležne veterinarske službe.
- (2) Najmanje jednom godišnje ocjenjuje se svako rasplodno grlo od kojeg se uzima sjeme namijenjeno umjetnom osjemenjivanju i prirodnom pripustu da bi se utvrdilo novo stanje uzgojne i uporabne vrijednosti rasplodnjaka.
- (3) Povjerenstvo za ocjenu muških rasplodnih grla kojih je sjeme namijenjeno umjetnom osjemenjivanju osniva rješenjem ministar.
- (4) Na temelju izvješća Povjerenstva iz stavka 3. ovoga članka stočarska inspekcija u Ministarstvu donosi rješenje o mjerama za otklanjanje utvrđenih nedostataka, o izlučenju iz proizvodnje određenih rasplodnjaka, odnosno o zabrani proizvodnje sjemena ako nisu ispunjeni propisani uvjeti.
- (5) Vlasnik izlučenog rasplodnjaka iz stavka 4. ovoga članka nema pravo na naknadu štete.
- (6) Rasplodnjake namijenjene prirodnom pripustu ocjenjuje Povjerenstvo za licenciranje koje se imenuje svake godine na način propisan člankom 15. stavkom 5. ovoga Zakona.
- (7) Ako rasplodnjak ne ispunjuje postavljene uzgojne i reprodukcijske uvjete određene od selekcijske službe, Povjerenstvo predlaže izlučenje grla iz korištenja.
- (8) Izlučeni rasplodnjaci ne smiju se više koristiti u uzgoju.

Članak 20.

- (1) Osobe koje obavljaju umjetno osjemenjivanje i držatelji rasplodnjaka u prirodnom pripustu dužni su voditi popis o osjemenjivanju i prirodnom pripustu te vlasniku plotkinje izdati potvrdu.
- (2) Način vođenja popisa te oblik i način izdavanja potvrde iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 21.

- (1) Pravne i fizičke osobe koje obavljaju umjetno osjemenjivanje dužne su pravnoj osobi od koje su preuzele sjeme dostavljati izvješća o osjemenjenim životinjama.
- (2) Držatelji rasplodnjaka u prirodnom pripustu dužni su selekcijskoj službi dostavljati izvješća o obavljenim pripustima.
- (3) Oblik i sadržaj izvješća iz stavka 1. i 2. ovoga članka propisuje ministar.

IV. TRGOVINA UZGOJNO VALJANIM ŽIVOTINJAMA I GENETSKIM MATERIJALOM

Članak 22.

U prodaju se smije staviti uzgojno valjana životinja, propisno obilježena, odnosno pouzdano opisana (konji), koja posjeduje rodovnik ili potvrdu o podrijetlu.

Članak 23.

(1) Sjeme rasplodnjaka, zemetke i jajne stanice smije staviti u prodaju pravna osoba na temelju rješenja o odobrenoj proizvodnji ili prodaji ovoga genetskog materijala izdanog od Ministarstva.

(2) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka mora ispunjavati uvjete glede stručnih djelatnika i odgovarajućih objekata i opreme, a uvjete propisuje ministar.

Članak 24.

(1) Sjeme rasplodnjaka smije se stavljati u prodaju ako je propisno obilježeno i ako je za rasplodnjaka izdano dopuštenje za korištenje.

(2) Zahtjev za izdavanje dopuštenja traži vlasnik rasplodnjaka.

(3) Dopuštenje za korištenje izdaje Ministarstvo ako su ispunjeni uvjeti glede uzgojne vrijednosti te ako je sjeme zdravstveno ispitano.

(4) Zdravstveno ispitivanje sjemena iz stavka 3. ovoga članka obavljaju i potvrđuju ovlaštene veterinarske pravne osobe o čemu izdaju potvrdu.

(5) Prodaja sjemena pod stalnim je kontrolnim nadzorom veterinarsko-zdravstvene i stočarske inspekcije.

(6) Propise o obilježavanju sjemena iz stavka 1. ovoga članka te uvjete glede uzgojne vrijednosti i ispitivanja sjemena iz stavka 3. ovoga članka donosi ministar.

Članak 25.

(1) Zameci i jajne stanice moraju prije stavljanja u prodaju biti ispitani, propisno obilježeni i praćeni propisanom dokumentacijom (rodovnik i potvrda o zdravstveno higijenskom stanju).

(2) Propise o obilježavanju i ispitivanju iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar.

Članak 26.

(1) Uzgojno valjane životinje smiju uvoziti fizičke i pravne osobe, a genetski materijal pravne osobe, ako je uvoz u skladu s programom uzgoja pojedine vrste ili pasmine stoke.

(2) Pri uvozu uzgojno valjanih životinja i genetskog materijala uvoznik mora posjedovati dokumentaciju o podrijetlu i zdravstvenom stanju.

(3) Uvoziti se mogu uzgojno valjane životinje i genetski materijal čistih pasmina, sojeva i hibrida ako su te pasmine, sojevi i hibridi upisani u upisnik propisan člankom 13. ovoga Zakona.

(4) Rješenje o uvozu iz stavka 1. ovoga članka izdaje Ministarstvo.

Članak 27.

(1) Iznimno od odredbi članka 26. ovoga Zakona, u znanstvene i pokusne svrhe mogu se uvoziti rasplodna grla koja ne pripadaju kategoriji uzgojno valjane.

(2) Rješenje o uvozu grla iz stavka 1. ovoga članka izdaje Ministarstvo.

Članak 28.

(1) Izvoziti se mogu uzgojno valjane životinje i genetski materijal, koji glede uzgojne i rasplodne vrijednosti te zdravstvenog stanja ispunjavaju uvjete za obavljanje djelatnosti trgovine na domaćem tržištu, ako s inozemnim kupcem nije drukčije ugovoreno.

(2) Izvorne i zaštićene pasmine mogu se izvoziti ako izvoz ne ugrožava potrebito brojno stanje životinja i njihovu zaštitu.

(3) Rješenje o izvozu iz stavka 2. ovoga članka izdaje Ministarstvo.

V. ZOOHIGIJENSKI UVJETI DRŽANJA I ISKORIŠTAVANJA DOMAĆIH ŽIVOTINJA

Članak 29.

Držanje i iskorištavanje domaćih životinja u gospodarske svrhe mora biti u skladu s propisima o zaštiti okoliša i propisima koji određuju uvjete dobrobiti životinja.

Članak 30.

(1) Kod izgradnje i obnove smještajnog prostora za domaće životinje vlasnik je dužan imati mišljenje o tehničko-tehnološkim uvjetima njihova držanja i iskorištavanja, pribavljeno od nadležne poljoprivredne savjetodavne službe.

(2) U mišljenju treba utvrditi sve tehničko-tehnološke uvjete i etološki prihvatljive postupke sa životinjama.

(3) Tehnološko-tehničke uvjete iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

(4) Uvjeta iz stavka 3. ovoga članka dužno se pridržavati nadležno upravno tijelo županije pri izdavanju lokacijske dozvole za izgradnju objekta.

Članak 31.

Uzgajivaču je dopušteno obavljati u vlastitom stadu na domaćim životinjama zootehničke zahvate: odrožavanje mladih životinja, kupiranje repova i sječenje zubi prasadi, skraćivanje kljunova, obrezivanje papaka, njegu kože i dlake, davanje mineralnih i vitaminskih preparata prema uputama proizvođača.

Članak 32.

Domaćim životinjama koje se koriste u gospodarske svrhe nije dopušteno davanje hormonalnih preparata da bi se poticao rast, proizvodnja mlijeka, mesa, jaja ili zbog drugih proizvodnih razloga.

Članak 33.

(1) Preseljenje pčela dopušteno je samo ako su sve pčelinje zajednice zdrave što se dokazuje svjedodžbom o zdravstvenom stanju i podrijetlu životinja sukladno propisima o veterinarskim mjerama.

(2) Način premještanja pčela, položaj pčelinjaka u odnosu na zemljište, javni put, ljude i životinje, način zaštite, postupak s odbjeglih rojem i druge postupke s pčelama propisuje ministar.

Članak 34.

U opravdanim slučajevima (sigurnost ljudi, masovna pojava bolesti, prenapučenost i drugo) županijski ured može zabraniti držanje pčela na određenom prostoru ili zabraniti premještanje pčela.

VI. STOČNA HRANA I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

Članak 35.

- (1) Domaće životinje smiju se hraniti samo zdravom hranom, a njezina kakvoća mora odgovarati propisu o kakvoći stočne hrane i drugim propisanim normama.
- (2) Hrana ne smije sadržavati štetne tvari u koncentraciji većoj od propisanih.

Članak 36.

- (1) Kakvoća stočne hrane, količina dopuštenih i zabranjenih tvari u stočnoj hrani utvrđuje se prema propisima o kakvoći stočne hrane.
- (2) Kakvoću stočne hrane utvrđuju za to ovlaštene ustanove, kojima Ministarstvo na temelju propisanih uvjeta izda odobrenje.
- (3) Uvjete iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar.
- (4) U prodaju se može staviti stočna hrana i pojedini sastojci za stočnu hranu ako kakvoća odgovara propisu o kakvoći stočne hrane.
- (5) Propise iz stavka 1. i 4. ovoga članka donosi ministar uz suglasnost ravnatelja Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo.

Članak 37.

- (1) Stočna hrana smije se staviti u prodaju pakirana i u rasutom stanju. Pakirana stočna hrana mora imati deklaraciju na ambalaži, a u rasutom stanju mora imati deklaraciju uz svaku pošiljku. Stočna hrana u prometu treba odgovarati kakvoći navedenoj u deklaraciji.
- (2) Zrnata i voluminozna stočna hrana u rasutom stanju mora odgovarati normi koja je utvrđena propisom o kakvoći stočne hrane.
- (3) Stočna hrana u trgovini na malo mora biti u originalnom pakiranju.
- (4) Stočna hrana iz uvoza mora biti proizvedena u skladu s propisima o kakvoći stočne hrane te za stavljanja u promet mora biti deklarirana na hrvatskom jeziku.
- (5) Stočna hrana smije se izvoziti samo ako je proizvedena i deklarirana u skladu s propisima o kakvoći stočne hrane u Republici Hrvatskoj, ako s inozemnim kupcem nije drukčije dogovoreno.

Članak 38.

- (1) Proizvodi životinjskog podrijetla, u smislu ovog Zakona, jesu: žive životinje, meso, svježe mlijeko, vuna, jaja, med i stajski gnoj.
- (2) Proizvodi životinjskog podrijetla moraju odgovarati propisanim uvjetima o kakvoći stočnih proizvoda.
- (3) Ispravnost proizvoda životinjskog podrijetla glede kakvoće utvrđuje pravna osoba kojoj Ministarstvo uz suglasnost Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo izda rješenje.

(4) Propise o kakvoći proizvoda životinjskog podrijetla i o nadzoru nad proizvodnjom proizvoda životinjskog podrijetla te uvjete koje mora ispunjavati pravna osoba iz prethodnog stavka donosi ministar uz suglasnost ravnatelja Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo.

Članak 39.

(1) Proizvodnja biološki zdravijih proizvoda životinjskog podrijetla, u smislu ovoga Zakona, jest proizvodnja u kojoj se u ishrani domaćih životinja koristi stočna hrana proizvedena na tlu slobodnom od onečišćenja sintetskim kemijskim sredstvima i bez ostataka štetnih elemenata, a životinje se drže u optimalnim uvjetima glede gustoće nastanjenosti.

(2) Kao biološko zdraviji može se obilježiti onaj proizvod životinjskog podrijetla koji je proizveden u skladu sa stavkom 1. ovoga članka i tehnologijom prerade bez korištenja neprirodnih dodataka, što stalno prati i potvrđuje od Ministarstva ovlaštena ustanova.

(3) Za biološko zdravije proizvode životinjskog podrijetla, proizvedene prema uvjetima iz stavka 1. i 2. ovoga članka, proizvodnju, kontrolu proizvodnje, način obilježavanja i stavljanja u prodaju te uvjete koje mora ispunjavati ovlaštena ustanova iz prethodnog stavka propisuje ministar.

VII. PROVOĐENJE UZGOJA UZGOJNO VALJANIH ŽIVOTINJA

Članak 40.

Uzgajivači se mogu u skladu sa zakonskim propisima udruživati u udruge građana kojima je cilj provođenje uzgoja uzgojno valjanih životinja u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Članak 41.

(1) Udruge građana ne mogu se baviti uzgojem uzgojno valjanih životinja bez prethodne suglasnosti Ministarstva.

(2) Ministarstvo će izdati suglasnost iz stavka 1. ovoga članka ako se prije toga može utvrditi da:

- druga ima odgovarajući uzgojni program usklađen sa uzgojnim programom iz članka 3. ovoga Zakona, s jasno određenim uzgojnim ciljem,
- postoji dovoljno veliki broj uzgojno valjanih životinja za provedbu tog uzgojnog programa,
- postoje odgovarajući djelatnici za provedbu uzgojnog programa,
- je u svakom trenutku moguć uvid u sve dokumente od važnosti za uzgoj,
- je članstvo u udruzi uzgajivača dostupno svakom uzgajivaču koji raspolaže uzgojno valjanim grlima i spreman je poštovati pravila udruge uzgajivača.

Članak 42.

Ministarstvo će uskratiti suglasnost udruzi uzgajivača ako njen rad nije temeljen na provedbi usvojenoga uzgojnog programa ili ako bi on narušavao provođenje genetske izgradnje jedne pasmine ili vrste uzgojno valjanih životinja.

Članak 43.

(1) Ministarstvo vodi očevidnik udruga uzgajivača uzgojno valjanih životinja u koji se upisuju udruge građana nakon registracije pri tijelu državne uprave.

(2) Oblik i sadržaj očevidnika propisuje ministar.

Članak 44.

(1) Ministarstvo će zabraniti udruzi bavljenje uzgojem uzgojno valjanih životinja ako se utvrdi da udruga ne ispunjuje uvjete iz članka 41. ovoga Zakona.

(2) Primjerak rješenja o zabrani djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se tijelu nadležnom za registraciju udruge građana.

(3) Tijelo državne uprave nadležno za registraciju iz stavka 2. ovoga članka brisat će u registru udruge građana djelatnost uzgoja uzgojno valjanih životinja kad joj je rješenjem Ministarstva zabranjen ovaj uzgoj.

Članak 45.

Udruge građana koje se bave uzgojem uzgojno valjanih životinja mogu se udruživati u savez uzgajivača pod uvjetima propisanim za udruge građana.

Članak 46.

(1) Uzgoj uzgojno valjanih životinja te širenje njihovih učinaka u zemaljski uzgoj obavlja i prati selekcijska služba.

(2) Selekcijska služba osniva područne selekcijske službe na područjima županija za neposredno provođenje uzgojno-selekcijskog rada u stočarstvu Republike Hrvatske.

Članak 47.

(1) Selekcijska služba u provođenju uzgoja i selekcije obavlja ove poslove:

- vodi središnji popis uzgojno valjanih životinja svih vrsta, pasmina, sojeva i hibrida,
- vodi upisnik uzgajivača uzgojno valjanih životinja,
- organizira kontrolu proizvodnosti uzgojno valjanih životinja i u suradnji s drugim ustanovama razvija nove metode,
- provodi testiranje uzgojno valjanih životinja,
- uspostavlja informacijski sustav za praćenje uzgoja svih vrsta uzgojno valjanih životinja u Republici Hrvatskoj,
- obrađuje rezultate kontrole proizvodnosti,
- obavlja procjene uzgojnih vrijednosti i kakvoće križanih životinja,
- objavljuje rezultate kontrole proizvodnosti, procjene uzgojnih vrijednosti i svih oblika testova,
- izdaje isprave o podrijetlu i proizvodnim svojstvima,
- koordinira trgovinu uzgojno valjanih životinja,
- koordinira izradu i provedbu uzgojnih programa i sudjeluje u njihovoj izradbi i provedbi,

- surađuje s udrugama uzgajivača pojedinih vrsta i pasmina uzgojno valjanih životinja,
- obavlja i druge poslove iz područja stočarstva prema potrebi udruga, uzgajivača i Ministarstva.

(2) Putem područne selekcijske službe Selekcijaska služba obavlja neposredno za uzgajivače uzgojno valjanih životinja na području pojedine županije ove poslove:

- vodi matične knjige svih vrsta i pasmina,
- vodi uzgojni upisnik uzgojno valjanih životinja,
- obavlja kontrolu proizvodnosti uzgojno valjanih životinja,
- dostavlja uzgajivačima na korištenje obrađene uzgojno selekcijske podatke o njihovim uzgojno valjanim grlima,
- organizira i prati trgovinu uzgojno valjanih životinja,
- sudjeluje u Povjerenstvu za licenciranje rasplodnjaka,
- pruža stručna mišljenja županijskim upravnim tijelima,
- sudjeluje u organiziranju smotri i izložbi životinja,
- obavlja i druge poslove u području uzgojno selekcijskog rada na prostoru svojeg djelovanja.

Članak 48.

Selekcijaska služba financira se iz državnog proračuna Republike Hrvatske, od naknada od trgovine rasplodnim uzgojno valjanim grlima i pružanja usluga.

VIII. UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 49.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju njega obavlja Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju njega u prvom stupnju obavljaju županijski uredi nadležni za poslove stočarske inspekcije (u daljnjem tekstu: županijska stočarska inspekcija), a u drugom stupnju stočarska inspekcija u Ministarstvu.

(3) Nadzor nad kakvoćom proizvoda životinjskog podrijetla obavljaju i tržišni inspektori županije, Grada Zagreba i Ministarstva gospodarstva.

(4) Poslove inspekcijskog nadzora iz nadležnosti županijske stočarske inspekcije i stočarske inspekcije u Ministarstvu provodi stočarski inspektor.

Članak 50.

(1) Poslove stočarskog inspektora može obavljati diplomirani inženjer agronomije općeg ili stočarskog usmjerenja s položenim državnim stručnim ispitom za stočarskog inspektora i sa 5 godina radnog iskustva.

(2) Program posebnog dijela državnog stručnog ispita iz stavka 1. ovog članka propisuje ministar.

Članak 51.

(1) Stočarski inspektor ima posebnu iskaznicu kojom se utvrđuje njegovo službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

(2) Obrazac iskaznice te način i postupak izdavanja iskaznice iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 52.

(1) Županijska stočarska inspekcija obavlja sve poslove inspekcijskog nadzora, osim poslova za koje je ovim Zakonom određeno da ih izravno obavlja stočarska inspekcija u Ministarstvu.

(2) Županijska stočarska inspekcija:

1. kontrolira proizvodnju, odabiranje i trgovinu uzgojno valjanih životinja,
2. pregledava matične knjige i drugu evidenciju i dokumente koji se odnose na proizvodnju i trgovinu uzgojno valjanih životinja,
3. kontrolira držanje i iskorištavanje domaćih životinja,
4. nadzire rad udruga građana koje se bave uzgojem uzgojno valjanih životinja,
5. kontrolira proizvodnju i trgovinu stočne hrane,
6. uzima uzorke proizvoda proizvedenih ili stavljenih u trgovinu prema odredbama ovoga Zakona,
7. podnosi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka radi povrede ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju njega,
8. nadzire korištenje rasplodnjaka u prirodnom pripustu,
9. donosi rješenja o izlučenju rasplodnjaka namijenjenog prirodnom pripustu prema prijedlogu Povjerenstva za licenciranje.

Članak 53.

Stočarska inspekcija u Ministarstvu:

1. nadzire ispitivanje proizvodnih svojstava uzgojno valjanih životinja, testiranje na potomstvu te ispravnost vođenja popisa matičnih grla svih vrsta uzgojno valjanih životinja i izdavanje rodovnika i potvrda o podrijetlu,
2. nadzire provođenje uzgojnih programa,
3. nadzire rad saveza udruga građana koje se bave uzgojem uzgojno valjanih životinja,
4. nadzire proizvodnju i trgovinu sjemena, jajnih stanica i zametaka,
5. nadzire provedbu zaštite izvornih i zaštićenih pasmina,
6. nadzire uvođenje u proizvodnju novih pasmina sojeva i hibrida,

7. nadzire i ostale poslove propisane ovim Zakonom,

8. donosi rješenja o izlučenju rasplodnjaka namijenjenog umjetnom osjemenjivanju prema prijedlogu Povjerenstva za ocjenu rasplodnjaka,

9. podnosi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka radi povrede ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju njega.

Članak 54.

(1) Ako stočarski inspektor u postupku inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon ili propis donesen na temelju njega, naredit će rješenjem da se utvrđene nepravilnosti, odnosno nedostaci uklone u određenom roku.

(2) Stočarski inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora, prema odredbama ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju njega, vodi postupak i donosi rješenje kad obavlja poslove inspekcijskog nadzora iz nadležnosti županijske stočarske inspekcije i stočarske inspekcije u Ministarstvu određene ovim Zakonom i propisima donijetim na temelju njega.

(3) Protiv rješenja Ministarstva donesenih na temelju ovoga Zakona u prvom stupnju nije dopuštena žalba nego se može pokrenuti upravni spor.

(4) Žalba protiv rješenja donijetih na temelju ovoga Zakona ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 55.

Fizičke i pravne osobe čiji rad podliježe nadzoru stočarskog inspektora dužne su mu omogućiti obavljanje nadzora i pružiti potrebite podatke i obavijesti.

Članak 56.

(1) Ako stočarski inspektor pri inspekcijskom nadzoru posumnja da stočna hrana ili drugi proizvodi ne odgovaraju kakvoći utvrđenoj propisom, uzet će određeni broj uzoraka i dostaviti ih na analizu ovlaštenoj ustanovi.

(2) Uzorci za analizu dostavljaju se pod šifrom.

Članak 57.

(1) Superanalizu može tražiti proizvođač u roku od 15 dana nakon dobivene analize ili stočarski inspektor, ako posumnja u rezultat analize.

(2) Nalaz superanalize konačan je i može se pobijati samo pod uvjetima i na način propisan za pobijanje javnih isprava.

Članak 58.

(1) Vlasnik od kojeg je uzet uzorak dužan je podmiriti troškove pakiranja i analize uzorka ako se analizom utvrdi da proizvodi od kojih je uzet uzorak ne odgovaraju propisanoj, odnosno deklariranoj kakvoći.

(2) Ako se analizom utvrdi da uzorci odgovaraju propisanoj, odnosno deklariranoj kakvoći, troškove pakiranja, prijevoza i analize uzorka podmiruje tijelo državne uprave čiji je stočarski inspektor dostavio uzorke na analizu.

(3) Vlasnik proizvoda od kojega je uzet uzorak nema pravo na naknadu vrijednosti uzorka.

Članak 59.

- (1) Kad se analizom, odnosno superanalizom utvrdi da proizvod ne odgovara propisanoj ili deklariranoj kakvoći, stočarski inspektor će zabraniti trgovinu i uporabu toga proizvoda.
- (2) Na zahtjev vlasnika proizvoda koji nema propisanu kakvoću, ali udovoljava uvjetima za uporabu u druge svrhe, inspektor može dopustiti tu uporabu.
- (3) Stočarski inspektor može dopustiti da se stavi u prodaju proizvod koji ima deklariranu kakvoću, ali je istekao rok uporabe označen na deklaraciji pod uvjetom da vlasnik proizvoda izmijeni deklaraciju proizvoda prema rezultatima utvrđenim analizom, odnosno superanalizom.
- (4) Kad se superanalizom utvrdi da proizvod ne odgovara za uporabu, stočarski inspektor će narediti njegovo uništenje.

IX. KAZNENE ODREDBE

Članak 60.

- (1) Novčanom kaznom od 50.000,00 kuna do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:
  1. ako proizvodi genetski materijal te prenosi zametke bez odobrenja Ministarstva (članak 6. stavak 1.),
  2. ako se bavi genetskim manipulacijama bez odobrenja Ministarstva (članak 7. stavak 1.),
  3. ako proizvodi uzgojno valjanu perad protivno odredi članka 10. ovoga Zakona,
  4. ako stavlja u prodaju matice pčela protivno odredbi članka 11. ovoga Zakona,
  5. ako za umjetno osjemenjivanje koristi sjeme protivno odredbi članka 15. stavka 1. ovoga Zakona,
  6. ako u prirodnom pripustu koristi rasplodnjake protivno odredbi članka 15. stavka 2. i članka 18. stavka 1. ovoga Zakona.
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 kuna do 10.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 61.

- (1) Novčanom kaznom od 10.000,00 kuna do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:
  1. ako prodaje uzgojno valjane životinje protivno odredbi članka 22. ovoga Zakona,
  2. ako prodaje sjeme rasplodnjaka, zametke i jajne stanice protivno odredbi članka 23. stavka 1. ovoga Zakona,
  3. ako prodaje sjeme rasplodnjaka protivno odredbi članka 24. ovoga Zakona,
  4. ako prodaje zametke i jajne stanice protivno odredbi članka 25. stavka 1. ovoga Zakona,
  5. ako uvozi uzgojno valjane životinje i genetski materijal protivno odredbi članka 26. stavka 1., 2. i 3. ovoga Zakona,

6. ako izvozi uzgojno valjane životinje i genetski materijal protivno odredbi članka 28. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,
7. ako daje domaćim životinjama hormonalne preparate protivno odredbi članka 32. ili ih hrani protivno odredbi članka 35. ovoga Zakona,
8. ako obavlja preseljenje pčela protivno odredbi članka 33. ovoga Zakona,
9. ako u prodaju stavlja stočnu hranu i pojedine sastojke za stočnu hranu takve kakvoće koja ne odgovara propisu o kakvoći stočne hrane (članak 36. stavak 4.),
10. ako obavlja djelatnost u trgovini stočnom hranom protivno odredbi članka 37. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu 4.000,00 kuna do 8.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 62.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 kuna do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:

1. ako proizvodi uzgojno valjane životinje protivno uzgojnom programu (članak 3. stavak 1.),
2. ako ne postupa u skladu s odredbama članka 4. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,
3. ako se bavi uzgojem uzgojno valjane životinje, a nije upisana u upisnik uzgajavača uzgojno valjanih životinja (članak 5. stavak 1.),
4. ako ne postupa u skladu s odredbom članka 20. stavka 1. i članka 21. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,
5. ako ne ispunjuje propisane uvjete glede stručnih djelatnika, objekata i opreme (članak 23. stavak 2.),
6. ako drži i iskorištava domaće životinje protivno propisima o zaštiti okoliša i dobrobiti životinja (članak 29.),
7. ako kod izgradnje i obnove smještajnog prostora za domaće životinja postupi protivno odredbi članka 30. stavka 1. ovoga Zakona,
8. ako na domaćim životinjama u vlastitom stadu obavlja nedopuštene zahvate (članak 31.),
9. ako proizvod životinjskog podrijetla obilježuje protivno odredbi članka 39. stavka 2. ovoga Zakona,
10. ako se bavi uzgojem uzgojno valjanih životinja bez odobrenja Ministarstva (članak 41. stavak 1.),
11. ako stočarskom inspektor ne omogući obavljanje nadzora i ne pruži potrebite podatke i obavijesti (članak 55.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 kuna do 6.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 63.

Odredbe ovog Zakona primjenjuju se na sve započete postupke u kojima nije do stupanja na snagu ovoga Zakona donijeto konačno rješenje.

Članak 64.

(1) Propise za donošenje kojih je ovlašten, ministar će donijeti u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka ostaju na snazi propisi koji su doneseni za provedbu Zakona o mjerama za unapređivanje stočarstva ("Narodne novine", br. 11/79., 26/93. i 29/94.) ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 65.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o mjerama za unapređivanje stočarstva ("Narodne novine", br. 11/79., 26/93. i 29/94.) i članak 3. Zakona o određivanju poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne samouprave i uprave ("Narodne novine", br. 75/93.).

Članak 66.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 320-08/96-02/01
Zagreb, 18. lipnja 1997.

ZASTUPNIČKI DOM
SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik
Zastupničkog doma Sabora
akademik Vlatko Pavletić, v. r.